

האליזר

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: נישואין (יט)

כ"ה סיון תשפ"ב 1430 (שנה כז')

ההפטר: "ויאמר שמואל" (שמואל א, יא)

פרשת קורח - שבת מברכין

ראש חודש תמוז יחול אי"ה בימים רביעי וחמישי מולדו ביום רביעי בשעה 7:48 ו-3 חלקים

"ויקח קורח" (טז, א)

מהו ויקח קורח? שלקח מקח רע לעצמו (רש"י).

ומהו לשון "לעצמו"? דקדק הגאון רבי משה עלוש זצ"ל: מובא במדבר רבה (מ, כ): מובא במשלי (יד, א) "חכמת נשים בנתה ביתה" - זו אשתו של און בן פלת שהצילה אותו מעצת קורח והעונש החמור שבא בעקבותיו, "ואיוולת בידה תהרסנו" - זו אשתו של קורח שהסיתה אותו לחלוק על משה.

והנה האשה נוצרה מעצם הצלע שכתוב בבראשית (ב, כג): "עצם מעצמי". וזה שאמרו שלקח מקח רע "לעצמו" שהתלקחות המחלוקת נגרמה ע"י אשתו שנבראה מהעצם שלו, ועל זה נאמר: "אשה בונה אישה הורסת" - ביד האשה כח רב לכנות את ביתה ולהנחיל בתוכו את יסודות התורה לבני הבית אך גם להרוס ר"ל, לכן תשתדל לנהוג בבינה היתירה בה נחונה כדי לבנות ולא להיפך ר"ל. (מעין השבוע)

"וישלחו משה לקרוא לדתן ולאבירים" (טז, יב)

מכאן שאין מחזיקין במחלוקת (רש"י).

משה רבינו לא נלאה מלקרא לדתן ואבירים שוב ושוב כדי להשכין שלום ולהשקיט את אש המחלוקת ולמנוח שאין חזקה במחלוקת ואסור לומר מאחר ונעשו כמה וכמה ניסיונות אין טעם לנסות שוב וזה לא יועיל במאומה, אלא יש לנסות שוב ושוב ככתוב בתהילים (לד, טו): "בקש שלום ורדפהו" (מעינה של תורה) ואם יש לנהוג כן בין הבריות קל וחומר אדם בתוך ביתו ישמור על השלום בתוכו וישקיע בזה מאמצים ובפרט בני הזוג ישתדלו לוותר זה לזו ולא יתעקשו ויעמדו על שלהם כדי לומר את המילה האחרונה כי בשל כך נחרבו הרבה בתים בישראל ר"ל. ומובא בגמרא (יבמות סה:): האוהב את אשתו כגופו ומכבדה יותר מגופו עליו הכתוב אומר "וידעת כי שלום אוהלך" - ובזכות שמכבד את אשתו ומשמחה זוכה לשפע ברכה ופרנסה ברווח ולנחת יהודית אמתית מהילדים שיגדלו ליראי השם.

"ויחזר למשה מאד ויאמר אל'ה' אל'תנן אל' מנוחתם" (טז, טז)

אמר על כך הסבא מקלם: רואים אני מכאן עד כמה גדול כוח התפילה. משה רבינו היה צריך להתפלל תפילה מיוחדת כדי שהקב"ה לא יקבל את הקטורת שהם יקריבו לפניו, שאם חלילה יקבלם היו כופרים במשה ובתורתו והייתה התורה מתבטלת כולה.

לומדים אנו מכאן כמה חשוב וגדול הוא כוח התפילה לפני השם יתברך וכמה היא פועלת ומונעת מאיתנו צרות וחולאים רעים, כמה חשוב להתפלל על כל דבר: על השגרה המבורכת שלא תופר, על השלום בבית, פרנסה ברווח ונחת מהילדים ובזכות מעשינו והשתדלותנו בגשמיות וברוחניות נזכה לסייעתא דשמיא ולקצור את פירות עמלנו...

נישואין ללא רגש (מפי הרב מרדכי רוט - יועץ נישואין)

לפני תקופה ארוכה פגשתי יהודי וכך הוא סיפר לי: "אני בן

חמישים וחמש ונשוי זה שלושים וחמש שנה, יש לנו ברוך השם שבעה

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 7:51-7:52 * סוף זמן ק"ש 8:25-8:27

כניסת שבת: 7:31 יציאת שבת: 8:22 יציאת שבת: 9:18

ילדים. בשנים האחרונות התחלנו לחתן את ילדינו.

לחתן ילדים זה הוצאות כבדות ולחץ גדול, אבל זו גם שמחה גדולה שאתה זוכה אבל שמתי לב לכך שבעצם הנישואין שלי הולכים לאבדון.

אף פעם לא הייתה לנו זוגיות טובה ומוצלחת, לא היינו כל כך רבים אבל לא השקענו בקשר הזוגי שלנו. לא יצאנו יחד לטייל ולבלות, לא השתדלנו לכבד זה את זה, לא להקשיב אחד לשני. המרוץ של החיים, הפרנסה, גידול הילדים, כנראה הפחיתו את תשומת הלב שלי ושל אשתי מהיחסים הלא טובים שקורים בינינו. השנים חלפו, את הילדים הגדולים כבר חיתנו והקטנים היו בישיבות בפנימייה, כך שבמשך השבוע אף אחד מהילדים לא היה בבית.

רק אז שמתי לב, שמשהו מאוד לא טוב קורה בזוגיות שלנו.

כשיש ילדים בבית אתה בתוך בועה כזו, אתה פחות בודק ופחות שם לב איך הקשר עם אשתך. אבל כשאתה חוזר מהעבודה ואף אחד לא בבית לא יושבים ומדברים כי היא עסוקה בדברים שלה, או ממך ומאשתך אף אחד לא בבית, ואתם לא יושבים ומדברים כי היא עסוקה בדברים שלה, או שהיא בכלל לא בבית כי היא יוצאת להתעמלות או יוצאת לבלות עם חברות, אז אתה מבין שמשהו לא טוב קורה פה. אשתי כמעט ולא פנתה אליי כדי לדבר איתי או סתם לשבת ולאכול ארוחת ערב ביחד. ניגשתי אליה ערב אחד והתחלתי לדבר איתה: 'הכול בסדר איתך, מה עובר עלייך?' שאלתי בעוקצנות. 'כלום לא קורה איתי', היא אמרה.

'מה כלום?!' עניתי בכעס, 'את שמה לב שאת חיה איתי בבית ואת אוכלת לבד, ישנה לבד ובקושי מדברת איתי, כמעט לא משתפת. זה נקרא שאין כלום? זה נראה לי כמו שאת מנותקת ממני לגמרי!'. ואז היא זרקה את המשפט הבא שפשוט צמרר אותי לגמרי: 'אתה צודק, אבל לצערי אני מנותקת ממך רגשית כבר עשר שנים.

איזה קשר יש בינינו בעשרים השנים האחרונות חוץ מלריב מידי פעם. אין כבוד, אין מילים טובות, אין משהו משותף בינינו, אפילו לא חוויה טובה אחת' אמרה בכאב. 'אני כבר התייאשתי מהקשר בינינו שנים רבות. אני חושבת ששנינו אשמים בכך. אבל זהו, הלב שלי כבר נשבר ומנותק ממך', אמרה בבכי.

'אתה חושב שזה מה שרציתי? שכך ייראו חיי הנישואין שלנו? אבל זה החיים!

ואני ברוב טיפשותי במקום שאשים לב שהמצב פה מצריך טיפול ושינוי, נעלבתי ואמרתי לה בכעס: 'אם אני כזה גרוע אז תמשיכי את הניתוק שלך', ובוזה הסתיימה השיחה שלנו.

החיים המשיכו כהרגלם: קם בבוקר, הולך להתפלל, לעבוד, בלילה לומד את הדף היומי בשיעור הקבוע בבית הכנסת, וכך שוב למחרת.

לילה אחד ישנתי בחדר השינה ואשתי היתה בסלון, זה היה שוב אחרי מריבה טיפשית ....

זה היה בשתיים בלילה, אני שומע רעש קל מהסלון. הלכתי לסלון על קצות האצבעות, הצצתי, ואני רואה את אשתי ממש בוכה, בידה ספר תהילים קטן שקיבלה ממני בתחילת הנישואין שלנו והיא ממש בוכה ומבקשת: 'השם תעזור לי ולבעלי, מה יהיה איתנו. אני רוצה שלום בית, השם תעזור לנו שייפקחו לנו העיניים ונחיה בשלום ואהבה. אני לא רוצה להתגרש בגיל חמישים ושלוש, זו הדוגמה שאני אראה לבנים שלי, לנכדים שלי!', והיא בוכה ובוכה.

לא יכולתי לעצור את דמעותיי והתחלתי לבכות חרש יחד איתה, 'השם מה יהיה איתנו' שאלתי כשאני בוכה חרישית. לא רציתי להבהיל את אשתי וחזרתי חרש לחדר שינה כשאני ממשיך לבכות בשקט על עצמי, על הגאווה שלי, על הטיפשות שלי ועל החיים שלנו.

ואז חשבתי שאולי הגיע הזמן שאלך ליועץ שיעזור לי. ואז הקול השני בליבי אמר לי עזוב אותך, אתה כבר בגיל חמישים וחמש אין מצב שיהיה שינוי ואשתך כבר ממילא מנותקת ממך! אבל הבכי של אשתי קרע לי את ליבי ובסוף החלטתי שאני עושה משהו עם עצמי, ולא לתת

למצב להמשיך כך. והנה אני אצלך מרדכי, מה אני עושה האם יש סיכוי בכלל או שכבר הכול אבוד?". ואני השבתי בנחישות: 'בטח שאפשר לתקן ועוד תוכל לחיות חיים מאושרים ושמחים! אני מספר את הסיפור הזה כי אני נתקל בסיפורים שאנשים מגיעים אליי בגילאי חמישים שישים ושהזוגיות שלהם כבר גמורה לגמרי.

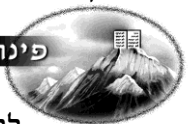
אחרי שחיתנו את רוב הילדים, אז כבר נהיה נתק רגשי רציני ואז באמת יותר קשה לחבר בין בני הזוג, כי כבר שנים אדם חי בצורה מסוימת ולהתחיל לעבוד על המידות ועל הנפש זהו דבר לא פשוט! אפילו שראיתי מקרים שהצליחו לחבר יחד גם בגיל חמישים ומעלה, ואז זה היה כמו חתונה מחדש - אור גדול של קשר ושל אהבה שלא היה קיים. אני כל כך מרחם על אותם אנשים, שלושים - ארבעים שנה חיו במריבות או בלי שום קשר רגשי, מה יש להם עכשיו יחד? כלום! אני רואה לפעמים אנשים שיצאו לפנסיה אחרי כל כך הרבה שנים של עבודה, ובמקום שייהנו ויחיו עם האישה שלהם הם רבים וסובלים או מתגרשים וחיים לבד בצורה איומה.

אני זועק וזעק גדולה ומרה: אל תחכו לגיל חמישים שישים ואז תתקנו את הקשר הזוגי שלכם, תעשו עכשיו - תשקיעו, תכבדו, תאהבו, תקשיבו ואם קשה ולא מצליחים לבד יש אנשים שעוזרים בזה.

אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום (משנה עוקצין ג, יב). אנשים הולכים לקורסים לחינוך ילדים כדי לדעת איך להתנהג עם הילדים שלהם. זה דבר מאוד חשוב, אבל דבר ראשון לפני הכול זו דוגמה האישית, איך ההורים חיים ביניהם? זה המתכון הכי בטוח לילדים טובים וצדיקים.

הלכות נישואין [ז]

פינת ההלכה

א. חייב כל אדם לשאת אשה (ש"ע אבה"ע סי' א ס"א, וגם על האשה יש חובה להתחתן (הגרמ"א סי' ג סס). וכל העוסק בשידוכין מסייע בקיום העולם ועם ישראל (ילקו"י לרש"ל יתחק יוסף שובע שמוות ח"א מהדורא תשס"ה פ"א ס"א) ובבניין בית המקדש העתידי (ע"פ גמ' ברכות ו).

מעמד החופה וקידושין [ז]

ב. סיום הליך הנישואין, אחרי ברכות החופה הוא כשהחתן והכלה מתייחדים ב"חדר יחוד" (ש"ע אבה"ע סי' נה ס"א, ילקו"י סס פ"ב ס"א) היינו שנמצאים לבדם בחדר סגור שמיוחד להם למס' דקות (ילקו"י סס) אלא שנחלקו מתי יש לבצע זאת:

האשכנזים: מנהגם שמיד לאחר החופה החתן וכלה מתייחדים בחדר יחוד (ש"ת תשובות והנהגות לגר"מ שטרנבוך ח"ו סי' רסב, סכר שכיר לגאון יששכר מאיר סי' כב, ילקו"י פ"ב ס"א).

הטעם: כדי להסמיק את הברכות של החופה למעשה שמסיים את ההליך (סס).

הספרדים: מנהגם שרק בסיום הסעודה והחתונה כשהולכים החתן וכלה לביתם עושים זאת (מר"ן הרש"ל רבי עובדיה יוסף בשו"ת יביע אומר ח"ה אבה"ע סי' ה, שו"ת יחוה דעת ח"ה סי' סב, ילקוט יוסף למר"ן לרש"ל רבי יתחק יוסף פ"ב ס"א, וכן כל הרבנים המוצאים להלן בסעיף ו).

הטעם: לפי שאין ברכות הנישואין כברכת המצוות שצריך להיות עובר לעשייתם אלא הרי הם כברכות השבח (תשובת רבי אברהם בנו של הרמב"ם הובאה בב"י אבה"ע ריש סימן סב) וגם שהתייחדו אח"כ זה בסדר (ילקו"י סס) ישנם טעמים נוספים ראה בסעיף ד'.

ג. לאחר חדר יחוד הסתיים תהליך הנישואין והכלה נחשבת אשת איש גמורה וחייבת בכיסוי ראש כנשואה, ואם אינה שמה כיסוי ראש עוברת על איסור תורה (שו"ת יח"ד ח"ה לרש"ל ע"י סי' סב). ולכן: **לאשכנזים:** מיד לאחר חדר יחוד שאחר החופה חייבת הכלה לשים כיסוי ראש כנשואה (שו"ת שטת הלי' לגר"ש הלוי ואנר ח"ט סי' רנט, שו"ת אז נדברו לגר"י זילבר ח"ב סי' ג).

לספרדים: רק בסיום החתונה לאחר שהחתן וכלה מגיעים לביתם חייבת הכלה בכיסוי ראש (ילקו"י פ"ג ס"א, שו"ת יח"ד לרש"ל עובדיה יוסף ח"ה סי' סב, בית חתנים לגר"מ פנירי ח"ב עמ' רל-רל"א בשם מר"ן הרב בן ציון אבא שאול, הרב זלמן כרוב מלמד באתר "השקפה", הרה"ג מאיר מאוזן ראש ישיבת כסא רחמים בחוברת אור התורה אייר תשמ"ז, הרב שלמה בן רחמים באתר מרכז הרב בירושלים).

גם לתימנים אסור לעשות חדר יחוד סמוך לחופה (אע"פ שעשו בן בחו"ל, שאין שייך מלאכות זו באופן שעשו כיום קובץ בחורו לגאון בחבט עמ' קלוז).

ד. חתן ספרדי שעושה חדר יחוד מיד לאחר החופה כאשכנזים בניגוד לדעת הרבנים הספרדים

שבכל הדורות, בסיום חדר יחוד אשתו- הכלה חייבת בכיסוי ראש קרי מטפחת, ואם לא עושה כן עוברת על איסור תורה (ש"ת יח"ד לרש"י עובדיה יוסף ח"ה סי' סב, ש"ת יציע אומר ח"ה אבה"ע סי' ו, הלכות עולם ח"כ פר' שופטים סוף ס"ז, ילקו"י לרש"י יצחק יוסף פ"ג ס"ב, הרה"ג מאיר מאזוז ראש ישיבת כסא רחמים אור תורה אייר תשס"ג, קובץ בתורתו חופה וקידושין ח"א עמ' קלז-קלח, הנישואין בהלכה ובהגדה הגר"ד נקי עמ' 225).

הטעמים: - העושה חדר יחוד מיד לאחר החופה מוציא לעז על גדולי התורה הספרדים שבכל הדורות שהורו שלא לעשות כן (ש"ת משכיל עבדי ח"ז אבה"ע סי' י תשובה א סוף אות ד, מר"ן הרש"י עובדיה יוסף, מר"ן הגאון בן ציון אבה"ע שאלו).

- מנהג מכוער הוא להתייחד לאחר החופה שמביא להרהורי עבירה לבחורים ולהמון שנמצאים שם.
- עובר על איסור "אל תיטוש תורת אימך" (משל"א, ח) - לגבי מנהגי הספרדים בעניין חדר יחוד (סס)

הרבנים הספרדיים בדורנו שמתנגדים לחדר יחוד סמוך לחופה: מר"ן הרש"י עובדיה יוסף (ש"ת יצ"א ח"ה אבה"ע סי' ח) מר"ן הרש"י יצחק יוסף (ילקו"י שובע שמחות ח"א פ"ג ס"ב), הרה"ג יעקב יוסף (בנו של הרש"י עובדיה יוסף), מר"ן הגאון בן ציון אבא שאול, הגאון רבי מאיר מאזוז ראש ישיבת כסא רחמים, מר"ן הרש"י מרדכי אליהו (בהשגתו לס' קיטור ש"ע דרכי הלכה סי' קנח), הגאון רבי שלום משאש (רבה של יהדות מרוקו מלפנים), הגאון רבי חיים דוד הלוי (מקור חיים ח"ה סי' רלז ס"כו), הרה"ג יהודה צדקה ראש ישיבת פורת יוסף, הרה"ג עזרא עטיה ראש ישיבת פורת יוסף, רבי ישראל אבוחצירא – "בבא סאלי", הרב המקובל בניהו שמואלי, הרב המקובל מרדכי שרעבי, הרה"ג עובדיה עדיה (ש"ת משכיל עבדי ח"ז אבה"ע סי' י), הרה"ג שמעון בעדני חבר מועצת גדולי התורה, הרה"ג שלמה מחפוד ראש בד"צ יורה דעה, הרה"ג אהרון ירחי, הרה"ג משה פנירי (בית חתנים הדב"ח ח"ב עמ' רלא), הרה"ג אהרון זכאי מחבר סדרת הבית היהודי (חופה וקידושין סי' יג ס"טו), הרה"ג משה לוי (נכדת ה' ח"ד עמ' שאל), הרה"ג אליהו טופיק ראש ישיבת קול יהודה (קול אליהו ח"א אבה"ע סי' ב).
ה. הורי הכלה יסכמו מראש בשלב "התנאים" [השלב בו נפגשים ההורים של שני הצדדים ומחליטים על נישואין וחלוקת הוצאות החתונה] את עניין "חדר יחוד" כדי שבתם לא תעבור על איסור תורה על היותה ללא כיסוי ראש אחרי חדר יחוד (ז.ע.).

ו. אם החתן הוא בחור ישיבה, בדרך כלל הרב המקדש הוא ראש הישיבה ובחורי הישיבה באים בהמוניהם לרקוד ולשמח את החתן וכלה.

יש פעמים שראש הישיבה מחייב חדר יחוד לחתן הספרדי, ואם הוא לא יעשה חדר יחוד הוא לא יבוא לחתונה לקדשו וגם ימנע מבחורי הישיבה להגיע, ולכן ינקוט החתן בצעדים הבאים:

- יסביר לראש הישיבה בדרך כבוד שזהו מנהג הספרדים לא לעשות חדר יחוד, ובתוקף היותו ספרדי הוא מחויב לזה. וגם גדולי הרבנים האשכנזים כתבו שאין לאלץ בחור ספרדי לעשות כן כגון: הגאון רבי משה שטרנבוך (בש"ת תשובות והנהגות ח"ז סי' רסב), הרה"ג מר"ן יוסף שלום אלישיב (הוצא בשמו בס' קובץ בתורתו – חופה ונישואין לרבי אליהו בחבט עמ' קמח), הרה"ג רבי שלמה זלמן אוירבך (הוצא בש"ת קול אליהו לגר"א טופיק סס).

- במידה וראש הישיבה אינו מסכים ועומד על כך [זה לא הלכה פסוקה לגבי החתן] גדול השלום וכדי למנוע קטטה ומחלוקת אין לו ברירה ויעשה חדר יחוד סמוך לחופה ומצד שני ביציאתם מחדר יחוד הכלה חייבת לצאת עם כיסוי ראש קרי מטפחת [לדעת מר"ן הרש"י עובדיה יוסף לא מועיל לצאת עם פאה] (ולכן צריכה הכלה להתארגן לכך מראש) (קובץ בתורתו מהגאון רבי אליהו בחבט עמ' קמח, נישואין בהלכה ובהגדה עמ' 225).

ז. חתנים המנסים לעשות חדר יחוד ללא יחוד בפועל כדי שהכלה לא תתחייב בכיסוי ראש בצאתה אין זה מועיל להם, והכלה חייבת לצאת מחדר היחוד עם כיסוי ראש כנשואה גמורה בין לאשכנזים ובין לספרדים. כגון:

- כשנכנסים לחדר יחוד בלי לנעול את הדלת אחריהם ומודיעים לחבריהם ומכריהם שהם רשאים להיכנס בכל עת שירצו, כדי שלא יחשב יחוד גמור- אין זה מועיל להם והכלה חייבת לצאת בכיסוי ראש מחדר יחוד.

- כשנכנסים לחדר יחוד ומשאירים דלת מעט פתוחה או שנכנס איתם ילד קטן או הצלם גם זה אינו מועיל והכלה חייבת לצאת מחדר יחוד עם כיסוי ראש.

הטעם: כיוון שהחתן והכלה נמצאים בחדר המיוחד להם אע"פ שאינם מתייחדים לבדם זה נחשב חדר יחוד לעניין מחויבות הכלה לכיסוי ראש כנשואה גמורה כפי שמשמע מהרמב"ם.
מה גם שעצם הכניסה לחדר יחוד גורמת להרהורי עבירה, שההמון לא יודעים שזה חדר יחוד פתוח. (משנה בנזיר ח"א סי' ט, ש"ת הראשון לציון יצחק יוסף ח"ב אבה"ע סי' ט, בקובץ בתורתו לגאון אליהו בחבט עמ' קמח-קנח, ס' בית חתנים לגר"מ פנירי ח"ב פ"י הערה ט).

ניתן להשיג את לוח תאריכי השמיטה לפירות וירקות במשרדי העלון

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 *לא לעיין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com